

Nr 136.

Ankom till riksdagens kansli den 28 maj 1936 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av anslag av automobilskattemedel m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(4:e avd.)

1:o) **Ändrade grunder för statsbidrag till den allmänna väghållningen.** I den till riksdagen avlåtna, den 3 januari 1936 dagtecknade propositionen, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1936/1937 har Kungl. Maj:t (punkt 7, sid. 69—92, av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna följande i statsrådsprotokollet intagna

Förslag

till

Förordning

angående statsbidrag till den allmänna väghållningen i riket.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Bidrag av statsmedel lämnas, i mån av tillgång å därtill anslagna medel, till kostnaderna för vägars byggande och underhåll samt vinterväghållning i enlighet med här nedan meddelade bestämmelser.

Med väg förstås i denna förordning allt vad jämlikt 2 § lagen den 7 juni 1934 om allmänna vägar till väg hörer eller såsom väg anses.

Med byggande av väg förstås i denna förordning förutom anläggning av ny väg jämväl omläggning och förbättring av väg.

Närmare bestämmelser om vad som må hänföras till kostnader för byggande av väg samt för underhåll av väg och vinterväghållning meddelas av Konungen.

2 §.

1 mom. Till vägdistrikt lämnas årligen statsbidrag med åttio procent av distriktets verkliga kostnad för vägunderhåll och vinterväghållning under nästföregående år. Till kostnaden för underhåll av ödebygdeväg och vinter-

väghållning å sådan väg lämnas av statsmedel, utöver vad nyss sagts, särskilt tilläggsbidrag med tio procent av distriktets verkliga kostnad för vägens underhåll och vinterväghållningen å densamma under nästföregående år.

2 mom. Till grund för fastställande av vägdistriktens verkliga kostnader skola läggas på föreskrivet sätt förda och granskade räkenskaper. Försummar vägdistrikt att förebringa nöjaktig utredning om storleken av kostnaderna, må, i den ordning Konungen bestämmer, distriktet förklaras skola gå miste om det bidrag till samma kostnader, som eljest skolat tillkomma distriktet.

3 §.

1 mom. Statsbidrag till vägdistrikt kunna av Konungen eller myndighet, som Konungen förordnar, beviljas att utgå till följande slag av vägbyggnad:

byggande av huvudväg, som är av synnerlig betydelse för den genomgående, långväga samfärdseln eller eljest av stor vikt ur trafiksynpunkt, med nittio procent av den beräknade kostnaden;

byggande av annan huvudväg med åttiofem procent av den beräknade kostnaden;

byggande av annan landsväg med åttio procent av den beräknade kostnaden;

byggande av ödebygdsväg med nittio procent av den beräknade kostnaden.

2 mom. Där i något fall Konungen prövar synnerliga skäl därtill föranleda, må, på de villkor Konungen finner anledning föreskriva, till vägföretag, som i 1 mom. angivas, utgå högre statsbidrag än där sägs.

3 mom. Är fråga om anläggning av väg, må statsbidrag, då så av allmänna samfärdselhänsyn befinnes särskilt önskligt, efter Konungens prövning utgå å verkliga kostnaden för lösen av mark, vars förvärvande skulle ställa sig i särskilt hög grad betungande, såsom åker, trädgård eller tomtmark.

Då fråga är om omläggning eller förbättring av väg, utgår bidrag med enahanda andel som till företaget i övrigt å verkliga kostnaden för lösen av mark, som erfordras för arbetets genomförande, så ock för lösen av byggnad, som befinnes hinderlig för vägens breddning eller omläggning eller vars undanskaffande kan vara angeläget för tillgodoseende av trafiksäkerheten, allt i den mån Konungen eller myndighet, som Konungen förordnar, prövar kostnaden vara skälig.

Vad nu sagts i fråga om lösen av mark skall äga motsvarande tillämpning beträffande engångsersättning, då mark tages i anspråk med vägrätt, så ock med avseende å ersättning för skada och intrång, som orsakas genom vägföretag.

I kostnad, som avses i detta moment, må inräknas även utgift för domstols- och expropriationshandläggning.

Vid bedömande av fråga om företags hänförande till anläggning eller till omläggning eller förbättring av väg bör jämte övriga inverkan omstän-

digheter beaktas, huruvida företaget väsentligen föranletts av ett tidigare ej tillgodosett behov av viss vägförbindelse eller icke.

4 §.

Till rikets städer lämnas årligen av automobilskattemedel belopp, som bestämmas i enlighet med stadgandet i 2 § första stycket i förordningen om fördelning av automobilskattemedel och skola av städerna användas till förbättring och underhåll av deras för automobiltrafiken viktiga vägar och gator, i första rummet infartsvägar till städerna.

5 §.

Till stad kan, utöver vad i 4 § sägs, av Konungen beviljas särskilt statsbidrag till visst företag av där omförmält slag. Det särskilda bidraget utgår med högst femtio procent av den beräknade kostnaden, där ej på grund av särskilda skäl högre bidrag prövas böra beviljas.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 januari 1937, från och med vilken dag förordningen den 31 maj 1934 (nr 209) om särskilt tilläggsbidrag till underhåll av ödebygdsväg, kungörelsen den 31 maj 1934 (nr 207) angående statsbidrag till allmänna vägars byggande m. m. samt kungörelsen den 22 oktober 1927 (nr 383) angående dispositionen av anslag till bidrag till vägunderhållet på landet m. m. skola upphöra att gälla. Beträffande vägdistrikt, varest icke samtliga allmänna vägar under år 1936 varit övertagna till underhåll medelst vägkassan, skall under år 1937 i stället för det i denna förordning stadgade bidrag till vägunderhåll och vinterväghållning utgå bidrag av statsmedel med tre tiondelar av uppskattade kostnaden för vägunderhållet och av verkliga kostnaden för vinterväghållningen under år 1936.

Med avseende å vägföretag av i 3 § omförmält slag, vilket påbörjats före den 1 januari 1937, skola hittills gällande bestämmelser äga tillämpning;

dels ock godkänna följande i statsrådsprotokollet intagna

Förslag

till

Förordning

om fördelning av automobilskattemedel.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

De under visst budgetår jämlikt förordningarna om automobilskatt, om särskild skatt å automobilgummiringar och om särskild skatt å bensin och motorsprit eller jämlikt de särskilda bestämmelser, Konungen enligt 18 § förstnämnda förordning må hava meddelat, inplutna skattemedlen (*automobilskattemedel*) skola i räkenskaperna från vederbörande anslag å riksstaten

omföras till en särskild, av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen förvaltdad fond, benämnd statens automobilskattemedelsfond.

Från nämnda fond skola i första hand bestridas *dels* så stor del av de enligt 2 § förordningen den angående statsbidrag till den allmänna väghållningen i riket till vägdistriktet utgående statsbidragen, som motsvarar trettio procent av distriktens verkliga kostnader för underhåll av landsvägar och vinterväghållning å sådana vägar under det sista kalenderår, som avslutats före ingången av budgetåret, ävensom fyrtio procent av distriktens verkliga kostnader under nämnda kalenderår för underhåll av ödebygdsvägar och vinterväghållningen å desamma, *dels ock*, med undantag av de i tredje stycket avsedda medel, vad i övrigt i enlighet med å riksstaten anvisade anslag skall till särskilda ändamål utgå av automobilskattemedel.

Av återstående skattemedel, vilka, på sätt här nedan närmare sägs, skola användas till de ändamål, som avses med anslaget till förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga gator och vägar i städerna samt anslaget till förbättring och underhåll av vägar å landsbygden, skola tjugoprocent tillfalla rikets städer och åttio procent landsbygden.

2 §.

Av städerna tillkommande andel av skattemedlen skola åttio procent fördelas mellan de särskilda städerna i förhållande till de belopp, som från dem influtit i automobilskatt, att användas på sätt angives i 4 § förordningen angående statsbidrag till den allmänna väghållningen i riket.

Återstående tjugoprocent av städernas andel fördelas av Konungen på sätt i 5 § nyssnämnda förordning sägs.

3 §.

1 mom. Av landsbygdens andel av skattemedlen fördelas åttiofem procent på följande sätt:

a) Av det vägdistriktet jämlikt 2 § förordningen angående statsbidrag till den allmänna väghållningen i riket tillkommande bidrag bestrides så stor del, som motsvarar femtio procent av distriktens verkliga kostnad för vägunderhåll och vinterväghållning under det kalenderår, som avslutats under budgetåret.

b) Vad av omförmälda åttiofem procent återstår skall tillgodokomma de särskilda länen i förhållande till de belopp, som influtit i automobilskatt från respektive läns landsbygd.

2 mom. Återstående femton procent skola fördelas mellan länen på sätt Konungen förordnar.

3 mom. De enligt 1 mom. b) och 2 mom. länen tillkommande medlen skola användas till omläggning och förbättring av allmänna vägar på landsbygden i enlighet med bestämmelserna i 3 § förordningen angående statsbidrag till den allmänna väghållningen i riket.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1937, från och med vilken dag förordningen den 16 maj 1930 (nr 161) om fördelning av automobilskattemedel skall upphöra att gälla, dock att densamma skall äga tillämpning vid fördelningen av de under budgetåret 1936/1937 inflytande automobilskattemedlen.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta, den ena, nr 91, inom första kammaren av herrar *N. Swartling* och *A. Lindgren* och den andra, nr 269, inom andra kammaren av herrar *M. Skoglund* och *G. Svedman*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta sådana kompletterande bestämmelser angående tilldelning av statsbidrag till den allmänna väghållningen, att större landsbygdsområdes införlivning med stad eller ombildning till stad icke måtte förminska möjligheten att erhålla bidrag till denna väghållning inom området, eller ock besluta hemställa hos Kungl. Maj:t, att i motionerna framförda synpunkter beträffande denna fråga måtte vinna beaktande vid den fortsatta utredningen om ändrade grunder för statsbidragstilldelningen;

dels en inom första kammaren av herr *A. O. Fränden* väckt motion, nr 125, vari hemställts, att riksdagen ville besluta sådan ändring i de av Kungl. Maj:t föreslagna grunderna för statsbidrag till vägbyggnader, att bidrag till byggande av landsvägar å landsbygden i de fyra nordligaste länen måtte utgå med 85 procent;

dels två likalydande motioner, väckta, den ena, nr 124, inom första kammaren av herr *K. E. Johanson* m. fl. och den andra, nr 237, inom andra kammaren av herr *L. Andersson* i Lindome m. fl., vari hemställts, att riksdagen måtte vid behandlingen av Kungl. Maj:ts förevarande förslag uttala, att den nuvarande anordningen med vägars och broars byggande och förbättring genom vägstyrelsernas försorg måtte bibehållas även efter genomförandet av ändrade grunder för statsbidrag till den allmänna väghållningen;

dels två likalydande motioner, väckta, den ena, nr 238, inom första kammaren av herr *A. Heiding* m. fl. och den andra, nr 532, inom andra kammaren av herr *A. Hansson* i Rubbestad m. fl., vari hemställts, att riksdagen ville besluta att höja bidraget av bilskattemedel till vägunderhållet från nuvarande 50 procent till 55 procent, så att sammanlagda bidragsprocenten blir 85;

dels en inom andra kammaren av herr *E. Lindmark* väckt motion, nr 523, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att vid behandling av förslag till »Förordning angående statsbidrag till den allmänna väghållningen i riket» måtte till första stycket av § 3 mom. 3 fogas orden: så ock för lösen av byggnad;

dels ock en inom andra kammaren av herr *A. De Geer* väckt motion, nr 24, vari hemställts, att riksdagen ville besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t föreslå, att nya bestämmelser snarast måtte utfärdas beträffande väg- och broarbetens planering, byggnadssätt, villkor för arbetens igångsättande m. m.,

allt avseende ökad sparsamhet och förbättrad, ekonomisk användning av de medel, som ställas till vägväsendets förfogande.

I detta sammanhang må erinras, att riksdagens år 1935 församlade revisorer under § 13 i berättelsen angående statsverket (Del I, sid. 58 och 59) upptagit frågan om eftergifter i fråga om de tekniska kraven å vägföretag.

Med erinran om sitt i föregående års berättelse gjorda uttalande i ämnet hava revisorerna, efter att hava redogjort för sina vid årets granskning gjorda iakttagelser i fråga om två särskilda vägföretag, anfört följande:

En tillämpning av sådana principer, som i de här relaterade fallen varit vägledande, kommer otvivelaktigt att medföra väsentligt högre utgifter för det allmänna än vad som krävs, därest ekonomiskt försiktigare ombyggnadsförslag kommit till utförande. Värdet av att giva en väg ny sträckning i syfte att undvika en tätare bebyggelse — även om syftet skulle vinnas, vilket ofta torde vara tvivelaktigt — torde vara omtvistligt, i synnerhet om vägförkortningen är obetydlig och den gamla vägen alltjämt behöver underhållas som allmän väg och därtill alltjämt skall uppbära en betydande trafik. Ett genomförande av en dylik princip — även om det förekommer endast i fråga om landets mest trafikerade delar — torde kunna medföra kostnader, som överstiga vad samhället har råd att offra för vägväsendet, och kan, såsom revisorerna haft tillfälle att konstatera, medföra, att å andra inom samma arbetsområde belägna vägar och broföretag väl behöfliga förbättringsarbeten måst åsidosättas. Vad särskilt beträffar ovanberörda vägföretag mellan Åkersberga och Roslagskulla må erinras, att mellan Stockholm och Norrtälje finnes en till sina huvudsakliga delar omlagd och breddad huvudväg, varför den s. k. kustvägen, varav nyssberörda under ombyggnad varande vägsträcka utgör en del, torde avse att i främsta rummet tillgodose ortens lokala trafikbehov och den mera lokalt betonade turisttrafiken. Det synes som om detta trafikbehov kunnat på ett tillfredsställande sätt tillgodoses, även om det billigare ombyggnadsförslaget kommit till utförande.

Jämväl i fråga om andra vägomläggningar än de här relaterade giva revisorernas iakttagelser stöd för uppfattningen, att i vissa fall vägomläggningar givits ett kostsammare utförande än vad med hänsyn till trafikbehovets ändamålsenliga tillgodoseende varit erforderligt.

Yttranden hava avgivits av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt länsstyrelsen i Stockholms län, därvid länsstyrelsen bifogat yttrande av vägingenjören i länet (Del II, sid. 57—66).

Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 juni 1935 tillkallades samma dag fem sakkunniga, nämligen landshövdingen J. B. Eriksson, tillika de sakkunnigas ordförande, överdirektören och chefen för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen N. L. Bolinder, ledamoten av riksdagens andra kammare och dess andre vice talman O. Jeppsson samt ledamöterna av riksdagens första kammare, civilingenjören K. A. S. Nylander och lantbrukaren O. L. Tjällgren, för att inom kommunikationsdepartementet biträda med verkställande av utredning i fråga om ny lagstiftning beträffande enskilda vägar, om förutsättningarna för bidrag av allmänna medel till det enskilda vägväsendet samt om principerna för bidrag till det allmänna gatu- och vägväsendet

jämte därmed sammanhängande spörsmål samt avgiva de förslag, vartill utredningen föranledde. De sakkunniga, vilka antagit benämningen 1935 års vägsakkunniga, hava den 4 december 1935 avgivit utlåtande och förslag rörande statsbidrag till utjämning av vägdistriktens skattebörd samt till byggande och underhåll av allmänna vägar å landsbygden.

Beträffande det allmänna statsbidraget till byggande och underhåll av allmänna vägar å landsbygden avse de sakkunnigas förslag i huvudsak dels en höjning av de i gällande författningar angivna procentuella statsbidragen till byggande av väg och en reglering av underhållsbidraget i samband med att det i 1891 års väglag medgivna 30-procentbidraget med den nya väglagstiftningens ikraftträdande den 1 januari 1937 bortfaller, dels ock nya författningar, som utarbetats med sikte på att åstadkomma bättre översikt över hithörande stadganden än som under nuvarande förhållanden med ett betydande antal efter hand utfärdade och i varandra ingripande författningar är möjligt.

I fråga om förslaget i denna del har departementschefen anfört följande:

Vad till en början beträffar de sakkunnigas förslag i fråga om procent-satserna för statsbidrag till anläggning och förbättring av allmänna vägar å landsbygden ansluter sig detta, såsom de sakkunniga framhållit, i stort sett till nuvarande praxis vid beviljandet av dylika bidrag. Den väsentligaste skillnaden ligger däri, att till anläggning av landsvägar och vanliga bygdevägar skulle utgå bidrag enligt samma grunder som för övriga vägföretag, fränsett ödebygdsvägar, medan hittills bidrag till dylika väganläggningar icke kunnat utgå med mer än 75 procent av den beräknade kostnaden. Mot de sakkunnigas förslag i berörda avseenden har jag icke funnit anledning till erinran.

Ej heller har jag funnit något att erinra mot vad de sakkunniga föreslagit i fråga om bidragen till vägunderhåll och vinterväghållning å landsbygden allmänna vägar. Beträffande vinterväghållningen å ödebygdsvägarna hyser jag dock viss tvekan om lämpligheten av att statsbidraget bestämmas så högt som till 90 procent. Då jag ändå anser mig kunna biträda detta förslag, sker det med hänsyn till att 1934 års lag om allmänna vägar innefattar möjlighet för vederbörande länsstyrelser att bestämma vinterväghållningens omfattning, och jag förutsätter att länsstyrelserna med stöd av 6 § i nämnda lag på grund av de kostnader, som eljest kunna uppstå, skola tillse, att vägarna i fråga endast i den mån så oundgängligen erfordras vintertiden hållas öppna för automobiltrafik.

De av de sakkunniga framlagda författningsförslagen ansluta sig i allt väsentligt till nu gällande bestämmelser med de ändringar, som föranletts av de sakkunnigas förslag rörande statsbidragen. Framhållas må emellertid, att i fråga om bidrag till marklösen vägar av olika slag blivit likställda med bibehållande av de olika bestämmelserna för å ena sidan anläggning av väg och å andra sidan omläggning eller förbättring av väg. Enligt nuvarande bestämmelser kan marklösenbidrag utgå endast vid anläggning av landsväg eller vanlig bygdeväg eller vid omläggning eller förbättring av landsväg, vanlig bygdeväg eller enkel bygdeväg.

De sakkunnigas författningsförslag hava icke givit mig anledning till erinran i vidare mån än att jag funnit smärre jämkningar lämpliga. Visserligen föreligger, på sätt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anfört, anledning antaga, att ändringar och kompletteringar av desamma bliva erforderliga

efter det de sakkunniga framlagt sina slutliga förslag i hithörande ämnen. Då författningsförslagen torde få anses innefatta synnerligen betydande fördelar genom en förenklad och mera överskådlig systematik, tillstyrker jag emellertid, att desamma föreläggas riksdagen.

Beträffande förordningen om fördelning av automobilskattemedel innebär de sakkunnigas förslag formella ändringar på samtliga punkter utom beträffande 1 § första stycket. Vid sådant förhållande har det synts mig lämpligare, att ny förordning om fördelning av automobilskattemedel efter godkännande av riksdagen utfärdas. I anslutning härtill må framhållas, att anslaget till förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga vägar å landsbygden från och med nästa budgetår synes, såsom de sakkunniga föreslagit, böra benämnas förbättring och underhåll av vägar å landsbygden.

De sakkunnigas förslag i fråga om *statsbidrag till utjämning av vägdistrik- tens skattebörda* är avsett att träda i stället för det i enahanda syfte sedan år 1931 av statsmakterna beviljade tillfälliga extra tilläggsbidraget till vägunderhåll och vinterväghållning.

De sakkunnigas förslag — som av departementschefen tillstyrkts till antagande — innebär, att distrikt med en vägskatt överstigande 1 krona 50 öre per vägskattekrona skulle erhålla utjämningsbidrag med 35 procent av den del av skatten, som överstiger 1 krona 50 öre men icke 2 kronor per vägskattekrona, och 70 procent av den del av vägskatten, som överstiger 2 kronor per vägskattekrona. Utjämningsbidraget skulle emellertid icke beräknas på den i verkligheten utdebiterade skatten. De sakkunniga, som tänkt sig, att utjämningsbidraget till skillnad från det nuvarande skall utgå under samma kalenderår som den ifrågavarande vägskatten avser, förorda sådant förfarande, att vägdistrikten vid uppgörande av staten för kalenderåret skola beräkna den skatt, som skulle behöva uttagas under året, därest utjämningsbidrag icke erhöles, och därefter nedsätta skattesatsen med det belopp, som vid tillämpning av nyssnämnda grunder skall erhållas i utjämningsbidrag. Om exempelvis vägskatten utan hänsyn till utjämningsbidraget uppskattas till 1 krona 90 öre per vägskattekrona, skulle utjämningsbidraget beräknas till (0.85×40) 14 öre per vägskattekrona och vägskatten förty utdebiteras med 1 krona 76 öre.

De sakkunniga hava beräknat, att för ifrågavarande utjämningsbidrag skulle åtgå ett belopp av 3.8 miljoner kronor eller 2 miljoner kronor mer än som under de senaste åren av automobilskattemedel reserverats för nuvarande utjämningsbidrag. Mot denna beräkning har departementschefen icke funnit anledning till erinran. Beloppet borde, på sätt de sakkunniga förutsatt, i likhet med de för nuvarande utjämningsbidrag reserverade medlen utgå av den del av landsbygdens totala andel av automobilskattemedlen, som motsvarar 85 procent av sagda andel, och upptagas såsom en förslagspost. Då utjämningsbidraget lämpligen torde utgå från och med år 1937, syntes nämnda belopp av 3.8 miljoner kronor böra beräknas inom vederbörande anslag för nästa budgetår. Härom har departementschefen gjort framställning under punkten 15 av sjätte huvudtiteln. Vid uppgörandet

på hösten 1936 av staten för 1937 skall enligt vad som avsetts vägdistrikt taga hänsyn till detta nya utjämningsbidrag, som därefter skulle första gången utbetalas omedelbart efter ingången av år 1937.

Det förslag till nya vägbidragsgrunder för landsbygden, som här framlägges, är byggt på ett av 1935 års vägsakkunniga framlagt betänkande.

Anläggningsbidrag skall, vare sig fråga är om egentlig nybyggnad av väg eller allenast om vägförbättringar, utgå med 80 procent för vanlig landsväg, 85 procent för vanlig huvudväg samt 90 procent för huvudväg av synnerlig betydelse för den genomgående, långväga samfärdseln eller eljest av stor vikt ur trafiksynpunkt. I undantagsfall kan ett än högre bidrag beviljas. Dessa normer ansluta sig i stort sett till den praxis, som hittills tillämpats vid vägomläggningar och vägförbättringar, men ställa sig förmånligare beträffande nybyggnaderna, till vilka hittills i allmänhet bidrag med allenast 75 procent kunnat beviljas.

De sålunda föreslagna grunderna för tilldelning av anläggningsbidrag föranleda ej någon erinran från utskottets sida. Utskottet som alltså ej kunnat biträda det i motionen I: 125 gjorda yrkandet om en allmän ökning av vägbyggnadsbidraget till 85 procent inom de fyra nordligaste länen, får emellertid i anledning av ett av de sakkunniga gjort uttalande om överflyttning av vissa vägbyggnader från vägdistrikten till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anföra följande.

Av de sakkunniga har förutsatts, att i de fall, då statsbidrag för nybyggnad av väg utgår med mer än 90 procent av kostnaderna, arbetet skulle utföras genom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens försorg. I anledning härav har i de väckta motionerna I: 124 och II: 237 påyrkats, att även i nu förevarande fall vägbyggnaderna måtte få utföras av vägdistriktet. Motionärerna hava därvid erinrat, att väg- och vattenbyggnadsstyrelsens direkta befattning med vägbyggnaderna tidigare varit begränsad till ödebygdsvägarna. Även denna styrelsens byggnadsverksamhet vore dock numera under avveckling. Anledningen härtill vore bland annat, att det befunnits önskligt att kunna minska vägingenjörernas arbetsböda.

För egen del vill utskottet framhålla, att enligt de föreslagna nya bidragsnormerna statsbidrag skall utgå med 80—90 procent alltefter väganläggningens olika betydelse för samfärdseln. Tilldelningen av ett än högre bidrag d. v. s. med mer än 90 procent har däremot av de sakkunniga ansetts böra göras beroende av ett helt annat förhållande, nämligen vederbörande vägdistrikts ekonomiska bärkraft.

Att ett vägdistrikt är så ekonomiskt betungat att en högre bidragskvot än 90 procent bör beviljas synes dock enligt utskottets mening ej i och för sig utgöra tillräckligt skäl för att från vägdistriktet till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen överflytta det planerade vägarbetet. Till stöd för sitt förslag om att vägföretagets utförande i dessa fall borde anförtros åt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hava de sakkunniga visserligen åberopat att utgående höga bidrag jämte tilldelat skatteutjämningsbidrag komme att medföra

Utskottet.

att vägdistriktets egen andel i vägbyggnadskostnaden i allmänhet inskränkte sig till blott några få procent. Gent emot detta vill emellertid utskottet erinra om den synnerligen ingående kontroll, som från statens sida numera utövas över vägdistriktens förvaltning. Det har också redan från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen antytts, att en dylik överflyttning på staten av vägbyggnaderna skulle kunna påverka styrelsens behov av arbetskrafter.

Utskottet vill därför som sin mening uttala, att ej heller i de fall, då högre bidrag än 90 procent beviljats, skäl i allmänhet torde föreligga för ett frångående av den allmänna regeln om vägbyggnads utförande som ett vägdistriktets eget företag. Även med denna uppfattning anser utskottet det dock böra stå öppet för Kungl. Maj:t att undantagsvis fatta beslut om att ifrågavarande vägarbeten, till vilka statsbidrag med över 90 procent skall utgå, må utföras genom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens försorg. Dylikt beslut torde, såsom nämnts, allenast bliva behöfligt i undantagsfall, då det av alldeles särskilda omständigheter finnes påkallat att anförtro ett vägbyggnadsföretag åt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i stället för det lokala vägdistrikt, varunder väganläggningen sedermera skall höra. I regel torde därvid, såsom de sakkunniga påpekat, komma att anlitas entreprenadförfarande.

Enligt det framlagda förslaget till förordning angående statsbidrag äger Konungen meddela närmare bestämmelser om vad som må hänföras till kostnader för å ena sidan vägbyggnad samt å andra sidan vägunderhåll. Vid dessa bestämmelsers utfärdande böra enligt utskottets mening bland annat beaktas de olägenheter i form av vidlyftigt bokföringsarbete m. m., som förvaltningskostnadernas uppdelning å vägbyggnader och vägunderhåll medför. Lämpligast torde vara att, som från sakkunnigt håll redan påyrkats, samtliga kostnader för vägdistriktens förvaltning hänföras till vägunderhållet.

I nu förevarande sammanhang vill utskottet erinra om statsrevisorernas ovan återgivna uttalande om vikten av att vägarbetena, enkannerligen erforderliga vägomläggningar, planläggas med ekonomisk omtanke. I motionen II: 24 hava också uttalats liknande önskemål beträffande vägföretagens planering och utförande. I anledning av dessa i riksdagens revisorers berättelse och jämväl i nyssnämnda motion framkomna synpunkter vill utskottet framhålla angelägenheten av att jämsides med uppställda tekniska krav på en väganläggning också tillbörlig hänsyn tages till den förefintliga terrängen och bebyggelsen. Vid en dylik mera ekonomiskt och praktiskt inriktad planläggning av vägföretagen får självfallet ej åsidosättas trafiksäkerhetens krav liksom ej heller de fordringar, som vid en påräknelig framtida trafik kan komma att ställas på anläggningen.

Vägunderhållsbidrag skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag alltjämt utgå med 80 procent. Härtill skulle dock komma ett utjämningsbidrag åt mera bebyggade distrikt. Även om det nya utjämningsbidraget är för vägdistrikten gynnsammare avvägt än det hittillsvarande torde dock alltjämt den lokala vägskattebördan inom stora delar av landet bliva synnerligen tyngande. För

att bringa en ytterligare lättnad i fråga om vägdistriktens kostnader för vägunderhållet vill utskottet tillstyrka att det statliga vägunderhållsbidraget ökas från 80 till 85 (30 + 55) procent.

I fråga om detaljbestämmelserna har i en i ämnet väckt motion II: 523 påyrkats att bidrag för lösen av byggnad må jämväl då fråga är om nyanläggning av väg få utgå i samma omfattning som hittills gällt vid vägomläggningar eller vägförbättringar. Med hänsyn till att vid vägars nyanläggning dylik inlösen av byggnad endast undantagsvis torde behöva förekomma därest vägföretagen planläggas med tillbörlig ekonomisk varsamhet, har utskottet ej velat motsätta sig bifall till det motionsvis framställda yrkandet: i överensstämmelse härmed torde alltså till 3 § mom. 3 första stycket av den föreslagna förordningen om statsbidrag böra efter orden »eller tomtmark» tilläggas »så ock för lösen av byggnad».

Beträffande *städernas* andel i automobilskattemedlen, vilken fråga är föremål för ytterligare överväganden inom 1935 års vägsakkunniga, har ingen ändring i propositionen ifrågasatts. I väckta motioner I: 91 och II: 269 har emellertid i ett särskilt avseende, nämligen beträffande städer, som tidigare varit landsbygdsområde eller varmed dylikt större område införlivats, hemställt om sådana kompletterande bestämmelser att dylik ombildning eller införlivning ej måtte förminska möjligheterna att erhålla bidrag till väghållningen inom området. Utskottet anser detta yrkande vara av beskaffenhet att, på sätt i motionerna alternativt påyrkats, förtjäna beaktande vid den fortsatta utredningen om ändrade grunder för statsbidragstilldelningen.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

I) att riksdagen må

a) i anledning av motionerna I: 238 och II: 532 besluta
dels att 2 § 1 mom. av förslaget till förordning angående statsbidrag till den allmänna väghållningen i riket skall hava följande lydelse:

2 §.

1 mom. Till vägdistrikt lämnas årligen statsbidrag med åttiofem procent — — — nästföregående år.

dels ock att 3 § 1 mom. a) av förslaget till förordning om fördelning av automobilskattemedel skall hava följande lydelse:

3 §.

1 mom. Av landsbygdens — — — på följande sätt:

a) Av det vägdistriktet — — — så stor del, som motsvarar femtiofem procent av distriktens verkliga kostnad för vägunderhåll — — — under budgetåret.

b) med bifall till motionen II: 523, besluta att 3 § 3 mom. första stycket av det intagna förslaget till förordning angå-

ende statsbidrag till den allmänna väghållningen i riket skall hava följande ändrade lydelse:

»Är fråga om anläggning av väg, må statsbidrag, då så av allmänna samfärdselhänsyn befinnes särskilt önskligt, efter Konungens prövning utgå å verkliga kostnaden för lösen av mark, vars förvärvande skulle ställa sig i särskilt hög grad betungande, såsom åker, trädgård eller tomtmark, *så ock för lösen av byggnad*»;

c) med avslag å motionen I: 125 godkänna förevarande båda författningsförslag i övriga delar;

II) att motionerna I: 91 och II: 269, I: 124 samt II: 24 och 237 må anses besvarade med vad utskottet ovan anfört.

2:o) **Anslag av automobilskattemedel m. m.** Kungl. Maj:t har beträffande riksstatens sjätte huvudtitel i nedannämnda punkter vidare föreslagit riksdagen

punkten 14 (sid. 109—123)

att till förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga gator och vägar i städerna för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 12,709,860 kronor, att utgå av automobilskattemedel;

punkten 15 (sid. 123)

dels till förbättring och underhåll av vägar å landsbygden för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 50,839,440 kronor, att utgå av automobilskattemedel;

dels ock medgiva, att av den del av landsbygdens andel för budgetåret 1936/1937 av automobilskattemedlen, som motsvarar 85 procent av sagda andel, må disponeras ett belopp av förslagsvis 3,800,000 kronor för tilldelning av utjämningsbidrag åt mera betungade vägdistrikt under år 1937 i huvudsaklig överensstämmelse med de under punkten 7 angivna grunderna;

punkten 16 (sid. 123)

att till bidrag till vägunderhållet på landet m. m. för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 16,800,000 kronor, att utgå av automobilskattemedel;

punkten 17 (sid. 123)

dels till särskilt bidrag till vägdistriktet för täckande av vissa upptagna lån för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor, att utgå av automobilskattemedel;

dels ock medgiva, att av landsbygdens totala andel av 1935/1936 års automobilskattemedel må på sätt under punkten 14 förordats för enahanda ändamål disponeras ett belopp av lägst 8,000,000 kronor och högst 9,300,000 kronor.

I statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t under utgifter för kapitalökning (Bil. 5, punkten 5, sid. 17—53, av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden) föreslagit riksdagen, bland annat att till avskrivning av till allmänna arbeten m. m. anvisat lånekapital

för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 57,000,000 kronor, därav 7,000,000 kronor att utgå av automobilskattemedel.

Detta förslag upptages nu av utskottet till behandling i vad detsamma avser anvisande av anslag för ändamålet av automobilskattemedel.

I detta hänseende hava i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren, nr 185, av herr *E. Jonsson* m. fl. och den andra inom andra kammaren, nr 405, av herr *O. Jeppsson* m. fl., hemställt, att riksdagen måtte avslå i statsverkspropositionen under utgifter för kapitalökning gjort äskande om rätt att för särskilt, närmare angivet ändamål disponera 7,000,000 kronor att utgå av automobilskattemedel och i stället besluta, att ifrågavarande medel skola användas på sätt gällande förordning om fördelning av automobilskattemedel föreskriver.

Under sjätte huvudtiteln (sid. 111—116) redogöres för ett av 1935 års vägsakkunniga avgivet förslag om nedbringande av de *tillfälliga skulder*, som vägdistriktet åsamkat sig genom att i avvaktan på framtida statsbidrag utföra vägarbeten i förskott. De obetalda statsbidragsbeloppen för sålunda utförda väg- och broarbeten kunna beräknas uppgå till 36 miljoner kronor, vilket belopp fördelar sig på de särskilda anslagen på följande sätt:

automobilskattemedlens länsfonder	c:a 26.5 milj. kronor
anslaget till byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar	» 4.8 » »
anslaget till byggande av enkla bygdevägar	» 4.5 » »
anslaget till byggande av ödebygdevägar	» 0.3 » »

Summa c:a 36.1 milj. kronor.

I anslutning härtill har departementschefen föreslagit att ett i förhållande till tidigare beräkningar uppkommande överskott å 8,000,000 kronor i landsbygdens andel i bilskattemedlen för budgetåret 1935/1936 må tagas i anspråk för utbetalning till vägdistriktet av belopp, som vägdistriktet förskotterat i avvaktan på statsbidrag från anslagen till landsvägar och vanliga eller enkla bygdevägar. Skulle landsbygdens andel för 1935/1936 komma att uppgå till högre belopp än enligt gjorda beräkningar, skulle även det sålunda överskjutande beloppet få användas för enahanda ändamål. Då emellertid det beräknade behovet av medel för ifrågavarande utbetalning av statsbidrag uppgår till i runt tal 9.3 miljoner kronor, bör, enligt departementschefens mening, sistnämnda belopp utgöra den övre gränsen för medelsdispositionen.

För gäldande av dylika låneförskott har jämväl för budgetåret 1936/1937 upptagits ett anslag. I avseende å detta anslag, vilket begränsats till 1,000,000 kronor, har departementschefen anfört följande:

Vad angår de sakkunnigas förslag rörande nästkommande budgetårs automobilskattemedel förutsättes däri, utan att något belopp anges, att av landsbygdens totala andel skulle kunna bli tillgängliga för utbetalning av ytterligare utav vägdistriktet förskotterade statsbidrag avseende företag, till vilka eljest i vanlig ordning bidrag av automobilskattemedlens länsfonder i sinom tid skulle utgå. Att för ändamålet uppföra något mera betydande anslag

på riksstaten synes mig dock för nästa budgetår icke lämpligen böra ske bland annat med hänsyn till att, på sätt chefen för finansdepartementet tidigare i dag föreslagit, av nyssnämnda budgetårs automobilskattemedel ett belopp av 7 miljoner kronor skulle tagas i anspråk för särskilt ändamål. Den av de sakkunniga åsyftade medelsdispositionen kan emellertid — i motsats till vad förhållandet är beträffande utbetalning av statsbidrag till för vägbyggnader upptagna lån — äga rum även på så sätt, att länsfonderna i önskvärd utsträckning användas för utbetalning av förskotterade statsbidrag. Detta låter sig lämpligen göra sålunda, att ifrågavarande vägföretag såvitt möjligt upptagas i flerårsplanerna för den med år 1937 begynnande perioden, så att vägdistriktet i tillfredsställande omfattning kunna använda erhållna bidrag till återbetalning av lån. Emellertid torde med hänsyn till den begränsning i de sakkunnigas förslag beträffande innevarande budgetår, som jag nyss förordat, av automobilskattemedlen för nästkommande budgetår ett jämförelsevis mindre anslag, nämligen å 1 miljon kronor, böra anvisas för utbetalande av förskotterade statsbidrag till vägarbeten. Av detta belopp skulle alltså i första hand utgå de ersättningar för redan förskjutna kostnader för byggande av landsvägar samt vanliga och enkla bygdevägar, till vilka det av innevarande budgetårs automobilskattemedel reserverade beloppet, högst 9.3 miljoner kronor, möjligen ej förslår.

Beträffande ett framställt förslag om att ett belopp av 7,000,000 kronor skulle av automobilskattemedel tagas i anspråk för *statskuldsamortering* hänvisas under sjätte huvudtiteln till ett av chefen för finansdepartementet (under utgifter för kapitalökning Bil. 5, sid. 51) gjort uttalande. I detta uttalande anföres, under erinran om behovet av vissa statskuldsavskrivningar å sammanlagt 218.6 miljoner kronor, bland annat följande:

Då det gällt att för angivna ändamål anskaffa ytterligare medel, har till en början upptagits till övervägande möjligheten att härför erhålla något bidrag av automobilskattemedel. Med hänsyn till de mycket betydande belopp, som av de med krislånen finansierade reservarbetsanslagen utgått till vägarbeten, har det framstått såsom välbefogat att något tillskott till lånens amortering lämnas av automobilskattemedlen, då dessa medel nu kommit att stiga vida utöver de inkomster, som tidigare kunnat påräknas från denna inkomstkälla. Jag erinrar om att inkomsterna av automobilskattemedel stigit från budgetåren 1929/1930 och 1930/1931, då de uppgingo till i runt tal 44.3, respektive 51.4 miljoner kronor, till en beräknad avkastning av 100 miljoner kronor för löpande budgetår och 103 miljoner kronor för nästa budgetår. Under sådana förhållanden har jag funnit skäligt, att ett belopp av 7 miljoner kronor av nästa budgetår inflytande automobilskattemedel avsättes för amorteringsändamål.

Under tiden till den 1 januari 1936 hava till nybyggnad och förbättring av vägar använts

av *arbetslöshetsmedel*: 210 miljoner kronor (åren 1918—1935);

av *automobilskattemedel*: 220 miljoner kronor (åren 1924—1935);

från *allmänna budgeten*: 143 miljoner kronor (åren 1841¹⁾—1935).

Härtill böra läggas de medel, över 20 miljoner kronor, som av 1933 och 1934 års riksdagar under *fonden för förlag till statsverket* anvisats till vägar eller stensättning av vägar, broar och skenfria korsningar.

¹⁾ Från och med vilket år statsbidrag beviljats.

Till vägväsendets förbättring — vägunderhållet oräknat — anslås årligen av automobilskattemedel 25—30 miljoner kronor. De väghållningsskyldiges egna uppoffringar i form av vägskatt äro dock även de betydliga. Vägdistriktens årliga anpart i vägbyggnads- och vägförbättringsarbetena uppgår till cirka 25—30 miljoner kronor.

Med avseende å fördelningen av 1936/1937 års automobilskattemedel, beräknade till 103,000,000 kronor, ansluter sig utskottet till Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet.

Utskottet finner alltså skäligt och lämpligt, att automobilskattemedlen med ett belopp av 7,000,000 kronor tagas i anspråk för amortering av kristidslånen varav över 20 miljoner kronor belöpa å anslag, som åren 1933 och 1934 direkt anvisats till vägarbeten, broar och skenfria korsningar. I detta avseende vill utskottet också erinra om de betydande, delvis upplånade kapitalbelopp, sammanlagt 210,000,000 kronor, som av arbetslöshetsmedel nedlagts å vägarbeten.

Vad angår den motionsvis framförda frågan om beredande av medel för avveckling av vissa av vägdistrikten i avvaktan på kommande statsbidrag förskotterade medel får utskottet erinra, att hithörande arbetens igångsättning i allmänhet föranletts av önskvärdheten av att kunna bereda sysselsättning åt ortens arbetslösa. Att statsbidrag ej kunnat redan i samband med arbetets utförande utbetalas torde ej för vederbörande vägdistrikt medföra annat direkt men eller annan förlust än ränteutläggen för medel, som tillfälligt upplånats i avvaktan på statsbidraget. Det synes utskottet förtjänt av övervägande, huruvida ej genom någon lämplig anordning ersättning skulle kunna beredas vägdistrikten för dylika ränteutlägg. I detta sammanhang vill utskottet också framhålla önskvärdheten av att i förekommande statistiska uppgifter en uppdelning äger rum mellan de fasta lånemedlen och sådana som exempelvis mera tillfälligt upptagits i avvaktan på framtida statsbidrag eller för finansiering av halvpermanenta beläggningar mot åtnjutande av statsbidrag för lånens amortering.

På sätt 1935 års vägsakkunniga framhållit är det emellertid självfallet önskvärt att ifrågavarande förskott och främst sådana, som medfört skuldsättning från vederbörande vägdistrikts sida, likvideras så snart ske kan. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts i sådant syfte framställda förslag att ett anslag å 1,000,000 kronor anvisas till täckning av vissa av vägdistrikten upptagna lån, för vilket ändamål dessutom skulle få disponeras vissa uppkommande överskottsmedel — lägst 8 och högst 9.3 miljoner kronor — av innevarande budgetårs uppbörd av automobilskattemedlen.

I anledning av riksdagens beslut om beställningar av gatsten med 3,000,000 kronor, varav 1,000,000 kronor från de under budgetåret 1936/1937 inflytande automobilskattemedlen (statsutskottets utlåtande nr 18) bör å budgeten för 1936/1937 uppföras ett reservationsanslag för inköp av gatsten å 1,000,000 kronor, att utgå av automobilskattemedel.

Vid bifall till vad utskottet sålunda föreslagit — vilket tillika innebär, att vägunderhållsbidraget bestämmes till 85 (30 + 55) procent — skulle automobilskattemedlen för år 1936/1937 komma att fördelas på följande sätt:

1936/1937 års automobilskattemedel.

96,000,000 kr. (103,000,000 — 7,000,000).

Vägunderhåll m. m. enligt väglagen (30 % å kostnad för år 1935) 16,800,000 kr.	Ersättning för väg- distriktens lån 1,000,000 kr.	Inköp av gatsten 1,000,000 kr.	Övriga specialanslag 15,300,700 kr.	Att fördelas mellan städer och landsbygd 61,899,300 kr.
Städernas totala andel (20 %) 12,379,860 kr.		Landsbygdens totala andel (80 %) 49,519,440 kr.		
		Utjämningsandelen (15 %) 7,427,916 kr.	Återstående andel (85 %) 42,091,524 kr.	
Vägdistriktens direkta underhålls- bidrag (55 % å verklig kostnad för år 1936) 30,800,000 kr.	Utjämningsbidrag under år 1937 3,800,000 kr.		Länens ordinarie andelar 7,491,524 kr.	

Under åberopande av vad utskottet sålunda anfört får utskottet hemställa, att riksdagen må

a) med avslag å motionerna I: 185 och II: 405

1) till *förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga gator och vägar i städerna* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 12,379,860 kronor, att utgå av automobilskattemedel;

2) till *förbättring och underhåll av vägar å landsbygden* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 49,519,440 kronor, att utgå av automobilskattemedel;

3) till *avskrivning av till allmänna arbeten m. m. anvisat lånekapital* för budgetåret 1936/1937 under utgifter för kapitalökning anvisa ett anslag av 7,000,000 kronor, att utgå av automobilskattemedel;

b) medgiva, att av den del av landsbygdens andel för budgetåret 1936/1937 av automobilskattemedlen, som motsvarar 85 procent av sagda andel, må disponeras ett belopp av förslagsvis 3,800,000 kronor för tilldelning av utjämningsbidrag åt mera betungade vägdistrikt under år 1937 i huvudsaklig överensstämmelse med de i statsrådsprotokollet angivna grunderna;

c) till *bidrag till vägunderhållet på landet m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 16,800,000 kronor, att utgå av automobilskattemedel;

d) till *särskilt bidrag till vägdistriktet för täckande av vissa upptagna lån* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor, att utgå av automobilskattemedel;

e) medgiva, att av landsbygdens totala andel av 1935/1936 års automobilskattemedel må på sätt i statsrådsprotokollet förordats för enahanda ändamål disponeras ett belopp av lägst 8,000,000 kronor och högst 9,300,000 kronor;

f) till *inköp av gatsten* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett

reservationsanslag av 1,000,000 kronor, att utgå av automobilskattemedel.

Stockholm den 28 maj 1936.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Carlsson* i Gävle, *Johansson* i Fredrikslund, *Bergqvist*, *Nilsson* i Gränebo, *Svensson* i Kompersmåla, *Asplund*, *Walles*, *Bergström*, *Nilsson* i Fredriksfält, *Tham*, *Magnusson* och *Bäcklund*, samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Jansson*, *Strindlund*, *Jeppsson*, *Svensson* i Grönvik, *Ward*, *Holmdahl*, *Norling*, *Isacsson*, *Aronson*, *Olsson* i Staxäng och *Persson* i Tidaholm.

Reservation

beträffande punkt 2:o) av herrar *Nilsson* i Gränebo, *Strindlund*, *Jeppsson*, *Svensson* i Grönvik och *Aronsson*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag beträffande denna punkt bort hava följande lydelse:

»Med avseende å fördelningen av 1936/1937 års automobilskattemedel, beräknade till 103,000,000 kronor, har i statsverkspropositionen förutsatts, att härav ett belopp av 7,000,000 kronor skulle tagas i anspråk för statsskuldens amortering.

Utskottet har ej kunnat ansluta sig till detta förslag. Erinras må att automobilskattemedlen på senaste åren i allt större utsträckning börjat disponeras för ändamål, för vilka de ursprungligen ej varit avsedda. Sålunda hava dessa medel i en alltjämt ökad grad börjat anlitas för att bereda täckning för vägbyggnadsanslagen, ehuru dessa anslag sedan gammalt betraktats som ett statens bidrag till rikets vägväsen av beskaffenhet att bära bestridas som en vanlig statsutgift. Då nu i statsverkspropositionen förutsattes automobilskattemedlens anlitan för statsskuldsmorteringar måste detta förslag ingiva än starkare betänkligheter. Visserligen kunna de år 1936/1937 inflytande bilskattemedlen beräknas uppgå till ett så avsevärt belopp som 103,000,000 kronor. På sätt i de väckta motionerna I: 185 och II: 405 närmare utvecklats hava emellertid medelsbehoven efterhand stegrats uti än starkare grad än medelstillgången. Såsom belysande härför må anföras att ett belopp av c:a 36,000,000 kronor återstår att utbetala i statsbidrag till vägbyggnader och vägförbättringar, vilka arbeten i avvaktan på dylikt bidrag — och i huvudsak med tillfälligt upplånade medel — redan utförts av vägdistriktet.

Genom ett bifall till Kungl. Maj:ts förslag om anlitan av ett uppkommande överskott å innevarande budgetårs automobilskattemedel skulle visserligen av dessa förskott ett belopp av lägst 8,000,000 och högst 9,300,000 kronor

kunna likvideras. Även om härtill lägges det anslag å 1,000,000 kronor, som Kungl. Maj:t äskat för liknande ändamål å 1936/1937 års stat, skulle dock återstående oguldna statsbidrag alltjämt uppgå till cirka 25,000,000 kronor. Att genom automobilskattemedlens anlitande för statsskuldens amortering ytterligare fördröja avvecklingen av denna återstod kan utskottet ej finna lämpligt eller berättigat.

Utskottet anser sig alltså böra avstyrka Kungl. Maj:ts förslag om att 7,000,000 kronor av automobilskattemedel disponeras för statsskuldens amortering. Detta belopp torde i stället — på sätt motionsvis föreslagits — böra på vanligt sätt fördelas mellan städer (20 %) och landsbygd (80 %). Beträffande det å landsbygden fallande beloppet 5,600,000 kronor är att märka att ett merbelopp av 2,800,000 kronor åtgår för att täcka den av utskottet förordade höjningen i underhållsbidraget från 80 % till 85 %.

I anslutning till det ovan anförda tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag att ett anslag å 1,000,000 kronor anvisas till täckning av vissa av vägdistriktet upptagna lån, för vilket ändamål dessutom skulle få disponeras vissa uppkommande överskottsmedel — lägst 8 och högst 9.3 miljoner kronor — av innevarande budgetårs uppbörd av automobilskattemedlen.

I anledning av — — — 1,000,000 kronor för inköp av gatsten.

Vid bifall till vad utskottet sålunda föreslagit — vilket tillika innebär, att vägunderhållsbidraget bestämmes till 85 (30 + 55) procent — skulle automobilskattemedlen för år 1936/1937 komma att fördelas på följande sätt:

1936/1937 års automobilskattemedel.

103,000,000 kr.				
Vägunderhåll m. m. enligt väglagen (30 % å kostnad för år 1935) 16,800,000 kr.	Ersättning för vägdistriktens lån 1,000,000 kr.	Inköp av gatsten 1,000,000 kr.	Övriga specialanslag 15,300,700 kr.	Att fördelas mellan städer och landsbygd 68,899,300 kr.
Städernas totala andel (20 %) 13,779,860 kr.			Landsbygdens totala andel (80 %) 55,119,440 kr.	
		Utjämningsandelen (15 %) 8,267,916 kr.	Återstående andel (85 %) 46,851,524 kr.	
Vägdistriktens direkta underhållsbidrag (55 % å verklig kostnad för år 1936) 30,800,000 kr.		Utjämningsbidrag under år 1937 3,800,000 kr.	Länens ordinarie andelar 12,251,524 kr.	

Under åberopande av vad utskottet sålunda anført får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) med bifall till motionerna I: 185 och II: 405 och med avslag å Kungl. Maj:ts förslag om att av automobilskattemedel 7,000,000 kronor må tagas i anspråk för täckning av anslag till avskrivning av lånekapital,

1) till förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga

gator och vägar i städerna för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 13,779,860 kronor, att utgå av automobilskattemedel;

2) till *förbättring och underhåll av vägar å landsbygden* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 55,119,440 kronor, att utgå av automobilskattemedel;

b) — — —

— — — — — .»